

מלשון 'אתה ובניך אתך תשמרו את כהונתכם', שכל העבודות המוזכרות לאחר קבלת הדם טעונות כהן (ריטב"א ותוס' רבינו פרץ).

וְאִמְתִּי אֵי צִטְרִיךְ סִלְקָא דְעֵתָךְ אִמְיָא פִּינּוּ דְלֵאוּ עֲבוּדָה דְמַעֲבָבָא כְּפָרָה הִיא לֹא תִיבְעֵי כְהוֹנָה - אין לומר שהזכרו כהנים בנתינת האש כדי למעט הפשט ונתינתו, שהרי יש צורך ללמד עליה עצמה שהיא טעונה כהן, לפי שאינה עבודה המעכבת את הכפרה, שאין כפרה אלא בדם (רש"י). ויש שפירש, שכוונת הגמ' להקשות, שיתכן שלשון 'אתה ובניך אתך תשמרו את כהונתכם' אינה כוללת את נתינת האש, לפי שאינה עבודה המעכבת את הכפרה, ולכן הוצרך הכותב להזכיר בה כהנים (ריטב"א, ע"פ ביאורו לעיל). ואף שגם הפשט ונתינתו אינם מעכבים את הכפרה ולא הוזכרו בהם כהן, צריך מיעוט ללמדו שאינם טעונים כהן בקבלת הדם, משום שהם עבודה בגוף הקרבן, או משום שלמדנו מנתינת האש שאף עבודות שאינן מעכבות את הכפרה טעונות כהן [ולא נכתב הדבר בהפשט ונתינתו, כדי שלא נטעה לומר שנתינת האש שאינה בגוף הקרבן כשרה בזר] (תוס' ישנים ריטב"א ותוס' רא"ש, וראה גם רש"י להלן ד"ה למעוטי).

וְאִימָא לְמַעוּטֵי סִידוּר שְׁנֵי גְזִירֵי עֲצִים של בין הערבים, שלא מוזכר בהם כהן (רש"י). ואף שעבודה זו אינה בגוף הקרבן, צריך מיעוט ללמד שהיא כשרה בזר, לפי שבתחילת הפסוק מוזכר כהן (ריטב"א).

וְאִימָא הֲכִי נִמְי לְגוֹפִיָה - אמנם אין צורך בלשון 'וערכו בני אהרן הכהנים' ללמדנו שעריכת הנתחים טעונה כהן, לפי שכבר למדנו מ'ונתנו' שאף העבודות שאינן מעכבות את הכפרה טעונות כהן [ראה רש"י להלן (ד"ה למעוטי)], אך יש בה צורך ללמדנו שששה כהנים עוסקים בהולכת האיברים [כמבואר להלן], ואינה מיותרת למעט הפשט ונתינתו (מהרש"א ושיח יצחק). ויש שמחקו מ'ואימא' עד 'למעוטי הפשט ונתינתו', ולשיטתם הפשט ונתינתו נתמעטו מ'וערכו' ולא מ'והקטיר' (תוס' ישנים בדעת רש"י), ולשיטה זו למדנו מ'וערכו' שני עניינים, מהזכרת הכהנים בלשון רבים למדנו שששה כהנים עוסקים בהולכת האיברים, ומכך שלימדנו הכותב את מנין הכהנים במקום זה, למדנו שהפשט ונתינתו כשרים בזר (ע"פ ריטב"א). ויש שמחקו רק את המלים 'ואימא הכי נמי לגופיה', וגורסים בהמשך 'אלא והקטיר הכהן את הכל למאי אתא, אלא והקטיר למעוטי הפשט ונתינתו', ולשיטתם סברו בתחילה למעט הפשט ונתינתו מ'וערכו', והקשו מדוע הוצרך הכותב להזכיר כהן בהקטרת האיברים, ומטעם זה חזרו ואמרו שהפשט ונתינתו נתמעטו מ'והקטיר', ואת הלשון 'וערכו' דרשו באופן אחר (ע"פ רבנו חננאל, תוס' ישנים, שיח יצחק והגהות הגר"א).

גְּמָרָא. הַאי מִיבְעֵי לֵיהּ לְגוֹפִיָה, ואף שלסברת הגמ' הוצרך הכותב להזכיר כהנים בנתינת האש ללמדנו שהיא טעונה כהן, מכל מקום יש צורך במיעוט הכותב ללמדנו שהפשט ונתינתו כשרים בזר [ואין לומדים זאת מכך שלא הזכיר בהם הכותב כהן], לפי שהם מוזכרים לאחר קבלת הדם שמוזכר בה כהונה, ומסתבר שהדבר מלמד גם על הפשט ונתינתו שהם בגוף הקרבן, אולם אינו מלמד על נתינת האש שאינה בגוף הקרבן (תוס' ישנים ריטב"א).

אָמַר רַב שִׁמְי בַר אֲשִׁי אֲשַׁכְּחֵיהּ לְאַבְיִי דְהָהּ מִסְבַּר לֵיהּ לְבָרִיָּה את דברי חזקיה ע"פ הברייתא דלהלן (רש"י). ויש שפירשו, שאביי פירש הברייתא לבנו, ורב שימי בר אשי הביא את דבריו כדי לפרש את דברי חזקיה (ריטב"א ותוס' רבינו פרץ, וראה עוד להלן ד"ה מכדי).

מִקְבְּלָהּ וְאֵילָךְ מִצּוֹת כְּהוֹנָה, וְסִמְיָהּ יְדוּ וְשָׁחַט לִימָד עַל הַשְּׁחִיטָה שְׁכַשְׁרָה בָּזָר - מכך שמוזכר כהן בקבלה האמורה לאחר השחיטה, מוכח שבשחיטה נוהג הדין של סמיכה האמורה לפניה, שהיא כשרה בזר. אך לולי שהוזכר כהן בקבלה, לא היינו לומדים זאת מההיקש של שחיטה לסמיכה, כי מלשון הפסוק (במדבר יח, ז) 'אתה ובניך אתך תשמרו את כהונתכם' משמע, שאף שחיטה כשרה רק בכהן (שיח יצחק בדעת רש"י, ע"פ תוס' זבחים לב, א ד"ה ת"ב). ויש שכתב, שמקור דין זה שנוי במחלוקת תנאים [ראה מנחות (יח, ב)], שלדעת רבנן לומדים דין זה מכך שהוזכר כהן רק בקבלה, אולם לדעת רבי שמעון לומדים זאת מכך שנסמכה שחיטה לסמיכה [ואין ללמוד זאת מכך שהוזכר כהן רק בקבלה, כי לדעתו וי"ו מוסיף על ענין ראשון, ואם כן יתכן שהכהנים הוזכרו בקבלה ללמד גם על שחיטה האמורה קודם לכן]. ומדברי הגמ' כאן שהזכירה את הפסוק 'וסמך ידו' משמע שסברו כרבי שמעון, שהרי לרבנן אין צורך בפסוק זה כלל, אולם במקומות אחרים [ברכות (לא, ב) וזבחים (לב, א)] לא הוזכר פסוק זה, ומבואר שלמדו זאת מכך שהוזכר כהן רק בקבלה, כרבנן (גבורת ארי).

מִכְדֵּי מִקְבְּלָהּ וְאֵילָךְ מִצּוֹת כְּהוֹנָה וְנָתַנוּ כְּנֵי אֶהְרֹן לְמָה לֵּי לְמַעוּטֵי הַפֶּשֶׁט וְנִיתוּחַ - בברייתא מבואר שכל העבודות המוזכרות בפסוק לאחר קבלת הדם טעונות כהן, וע"פ זה פירש אביי את דברי חזקיה, שנתינת האש נעשית אמנם קודם שחיטת הקרבן, אך כיון שהיא מוזכרת בפסוק לאחר קבלת הדם, אין צורך להזכיר בה כהונה, ובדואי בא הדבר ללמד שרק העבודות שמוזכר בהן כהן טעונות כהונה, והפשט ונתינתו שלא הוזכרו בהם כהונה כשרים בזר (רש"י, ושיח יצחק בדעתו). ויש שפירשו, שמדברי הברייתא הוכיח רב שימי בר אשי שאין צורך להזכיר כהנים בנתינת האש ללמד שהיא טעונה כהן, אף שאין ללמוד זאת מקבלת הדם, אלא הדבר נכתב כדי למעט הפשט ונתינתו, כי למדנו